

intervju **Borna Rajić**

ŽENE DILJEG ZAPADA poslužile su kao inspiracija za prvu modnu kolekciju Borne Rajić, koju je dizajnerica odlučila dijelom predstaviti u Sarajevu

'Imam nomadski duh, ali u Parizu mogu biti svoja'

NAJBOGATIJA HRVATICA BRONA RAJIĆ **EKSKLUZIVNO ZA AKTUAL** GOVORI O SVOM NOVOM ŽIVOTU U PARIZU, DIZAJNERSKOM DEBIJU I OBITELJSKOM ŽIVOTU SA SUPRUGOM RONOM HALEOM I ČETVORICOM SINOVA

Iako se o njoj malo čuje posljednjih godina, svako od rijetkih pojavljivanja Borne Rajić u Hrvatskoj izaziva veliku pozornost. Da bismo saznali novosti u njezinu životu, ovoga smo je puta posjetili u susjednoj državi jer je upravo u Sarajevu, tijekom održavanja 17. Sarajevo Film Festivala, odlučila debitirati kao modna dizajnerica, i zajedno sa životnim i poslovnim partnerom Ronom Haleom, predstaviti dio kolekcije koju njih dvoje kreiraju za rovinjski brand Divine. Kako je u hrvatskoj javnosti pretenstveno percipirana kao bivša supruga Luke Rajića koja se nakon rastave od njega kao jedina žena našla na listi 50 najbogatijih, bilo je zanimljivo otkriti kako se odlučila okušati u modnim vodama. U Sarajevo su je dopratili Ron Hale i njihov 2-godišnji sinčić Rafael, te prijateljica Ljubica Kalačić, poduzetnica iz Rovinja podrjetlom iz Bosne i Hercegovine. Razgovor s 41-godišnjom Bornom Rajić vodili smo u apartmanu hotela u kojem su odsjeli, dan uoči modne prezentacije njihovih kreacija.

AKTUAL: Kako je došlo do suradnje s Ljubicom Kalačić?

- S Ljubicom prijateljujem već 15 godina, upoznale smo se dok se još bavila nekretnošću, a ja sam s tadašnjim suprugom tražila kuću u Istri. Nije nam pomogla samo pronaći divnu stanicu nego smo sklopile čvrsto prijateljstvo koje traje i danas. Kako je Ljubica u međuvremenu polrenula i modni biznis i otvorila dvije koncept trgovine u Rovinju i Opatiji u kojima, uz

u kombinacijama koje su odisale osobnošću. Još je moja baka, što je osobito zanimljivo za osobu koja je živjela u malom mjestu, običavala prekrajati sakoe mog djeda, rezati im rukave, podizati revere, prekrajati ih u neku svoju kreaciju, kojom je upotrebavala svoje zanimljive odjevne kombinacije.

AKTUAL: O kojem malom mjestu govorite?

- Riječ je o Ornišu, odakle je moja majka Lada. Tamo sam, uz baku i djeda, provela prvih sedam godina života, te kasnije pohađala treći i četvrti razred osnovne škole. Moram reći da sam već u obitelji bila smatrana kreativnom, a kao najstarija unuka bake i djeda bila sam obasipana pažnjom. Moj pokojni djed bio je liječnik, autentični erudit, načitan čovjek i volio je poeziju. Znao je napamet tisuće stihova, i umjesto bajki za laku noć, ja sam slušala stihove. Zbog tematike koja djetetu lako omogućava vizualizaciju onoga o čemu sluša, najčešće mi je kao maloj recitirao stihove Vladimira Vidrića. Često sam, sjedeći mu u kribu, slušala njegove razgovore s ljudima od pera, Ivanom Raosom i Jurjom Kaštelanom s kojima se družio. Rastući uz "ozbiljne razgovore odraslih" normalno je da inkliniram intelektualnom okruženju, razgovorima o umjetnosti te da imam potrebu kreativno se izraziti.

AKTUAL: Modeli koje nam pokazujete imaju etiketu "Borna & Ron za Divine". Kako to da se potpisujete zajedno?

- Zajedno i kreiramo. Ron je upravo upisao

- Nadahnuta je siluetom odjeće kakvu su žene nosile na Divljem zapadu, s naglašenim visokim strukom. Mi ćemo u Sarajevu sutra pokazati svega 10 modela, mali preview trostruko veće kolekcije za proljeće i ljeto 2012. koja će u cijelosti biti gotova na jesen. Sada ćemo pokazati 5 dnevnih modela, 3 večernja, jedan kupaci kostim i jednu vjenčanicu. Čitava kolekcija izrađena je od tkanina s kariranim uzorkom kakav najčešće nalazimo na stolnjacima, u različitim bojama i ne uvijek jednake veličine uzorka.

AKTUAL: Otkud inspiracija za ovu kolekciju?

- Šetala sam centrom Pariza, u blizini trga Vendôme kada su mi za oko u jednom izlogu zapele bale tkanine za stolnjake. Dopala mi se ideja da se poigramo s tim uzorkom, koji smo svi naučeni vidati na predmetu svakodnevnog uporabe. No, pri modeliranju smo često kralji ukoso, koristeći tzv. bias cut, koji je skuplji jer se tako troši puno više materijala, ali tako krojena tkanina drugačije pada, podatnija je za oblikovanje po tijelu zbog čega tu tehniku desetljećima jako cijene i najčuvenija dizajnerska imena.

AKTUAL: Kako ste zamislili prezentaciju, i zašto baš u Sarajevu?

- Ovo je naš poklon Sarajevu, i Ljubici koja tu ima korijene, pa je za nju ova prezentacija jako emotivna. Mini reviju priređujemo u Bečkoj kavani hotela Europa, jer nam je taj prostor omogućio da se poigramo s atmosferom sa-

MORAM POŠTENO REĆI DA MI JE SELIDBA IZ HRVATSKE značajno pomogla da shvatim sa čim sve nisam sretna

vlastiti modni brand Divine, prodaje i kreacije Lee Lazarić te izraelske dizajnerice Michal Negrin, s veseljem sam se odazvala pozivu da surađujemo.

AKTUAL: Do sada se niste bavili kreiranjem i nije se znalo da imate takve interese, očekujete li oštre kritike?

- Ne, za mene je kreiranje odjeće nešto čemu sam dugo težila, jer modu oduvijek smatram važnim aspektom svog života, a i sjajnim medijem za izražavanje vlastite kreativnosti: manje linijura od pisanja, izaziva višestruki užitak pri stvaranju, interdisciplinarna je i povezuje različite vidove umjetnosti.

AKTUAL: Odlake tolika vezanost, a i interes za modu?

- Moram iskreno reći, oduvijek. U mojoj obitelji se jako pazilo na odijevanje, mada u vrijeme kada sam bila mala ni moja obitelj ni društvo općenito nisu bili podložni modnim markama. No, pazilo se na odijevanje, uvijek su to bili kvalitetni, posebni komadi, posebno odabrani,

Esmod, parišku školu modnog dizajna staru 170 godina u kojoj se dizajn i tehnike krojenja izučavaju na najvišoj profesionalnoj razini. Prije toga je završio i 350-satni tečaj umjetničkog veza na najprestižnijem mjestu za to na svijetu, pri ateljeu Lesage (danas u vlasništvu Chanela) koji najposebnije kreacije visoke mode ukrajaava skupocjenim, unikatnim vezom. U kreiranju se nas dvoje sjajno nadopunjujemo i izvrsno razumijemo. Ne skiciramo, već modeliramo na krojačkoj lutki.

POKLON SARAJEVU

AKTUAL: Znači li to da na tržište planirate lansirati skupocjene modele?

- Za početak ne, ali ništa nije isključeno, tim više što se danas na tržištu u svim segmentima trgovine luksuzom osobito cijeni individualan pristup krajnjem kupcu, i mogućnost personalizacije modela.

AKTUAL: Kako biste onda definirali kolekciju koju sada pokazujete?

loona, koja sjajno pristaje uz modele. Svaku će kreaciju nositi druga djevojka, a sve će imati podignutu kosu i voluminozne frizure.

AKTUAL: Hoće li i Zagreb imati prilike vidjeti kolekciju?

- Da, to će biti u studenome, u sklopu Croà-Portera, kada će se prikazati čitava kolekcija. Odjeća se, uostalom, i izrađuje u Zagrebu, u kreativnoj radionici tvrtke Naftalina u vlasništvu Josipe Maslač Petričević, a sve nadzire Jelena Vugrinčić, modni dizajner i projekt manager u toj tvrtki. Svi smo jako uzbuđeni.

AKTUAL: Kakve ambicije imate s ovom kolekcijom?

- S obje prezentacije ujedno testiramo i ovo tržište, a inače razvoj realno vidim mogućim ponajprije na teritoriju bivše države, u slavenkim zemljama i na ruskom tržištu, no ne isključujem ni ostale mogućnosti, pa se možda u nekom trenutku uključimo i na pariški tje-dan mode. U svakom slučaju, kolekcija će kroz showroom u Parizu biti ponuđena potencijal-

BORNA I RAFAEL
Razigrani dvogodišnji sinčić izvirio je iza majke dok je pozirala pred ormarom s odjećom iz svoje prve modne kolekcije

ŠETALA SAM CENTROM PARIZA, U BLIZINI TRGA VENDÔME KAD SU MI ZA OKO ZAPELE BALE TKANINE ZA STOLNJAKE U JEDNOM IZLOGU. DOPALA MI SE IDEJA DA SE POIGRAM TIM UZORKOM!

'BORNA & RON ZA DIVINE'
Partneri Ron Hale i Borna Rajić zajedno dizajniraju: on izučava modu i dizajn na najvišoj razini u pariškoj školi Esmod

se dopada ljudima oko mene, s kojima sam se neopterećeno družila. Ženeva je bila međufaza koja me dovela do Pariza. Moj je brak okončan civilizirano i primjereno, s bivšim suprugom sam u korektnim odnosima i naši ga sinovi redovito posjećuju, a žive sa mnom u Parizu.

AKTUAL: Jeste li se u Parizu u potpunosti pronašli?

- Za sada da. Imam nomadski duh i ne veže me mjesto, ali je sigurno da sam, preseljenjem u Pariz, prvi put osjetila da je to mjesto na kojem ja u potpunosti mogu biti svoja. Za sada je Pariz jedino mjesto na svijetu koje nazivam domom.

joj razini. Bilo je i puno koincidencija, ja sam prvi Hrvat kojeg je upoznao u Izraelu, a on je neposredno pred dolazak u Tel Aviv posjetio Hrvatsku, čak je putujući Dalmacijom ručao u mjestu Zaostrog otkad potječe obitelj moje majke. A dolazimo iz različitih sredina, njegovi su roditelji jemenski Židovi, prva generacija u Izraelu, imali smo sasvim različite životne puteve do trenutka kada smo se sreli, a dijelimo uvjerenja i stavove. Volim kada on kaže da treba biti povezan sa znanjem, a ne s onim tko ga prenosi.

AKTUAL: Da li je to vaš odgovor na svoje-

uvjerenja, nisam ničiji član. Čitav svijet se okreće globalnim načelima, treba kompiliranjem dobrog iz svega čemu su nas učili i što smo sami naučili postići svoju ravnotežu. Kad pričamo o globalnom, želim reći da sam se rasplakala od sreće kad sam čula da su okončani pregovori oko ulaska Hrvatske u EU. Bila sam sretna zbog svih mladih koji će na svom putu k uspjehu i pronalazenju sebe imati neusporedivo manje prepreka nego ljudi iz moje generacije. Bila je to druga dobra vijest tog dana, prva je da je Ron primljen na Esmod.

MOJI SINOVI IDU U AMERIČKU ŠKOLU, TAJ OBRAZOVNI sistem potiče u vama ono najbolje. Za svoje rezultate se bore sami

PARIZ - DOM

AKTUAL: Da li ste tamo upoznali sadašnjeg partnera?

- Ne, Rona, s kojim živim posljednje četiri godine, sam upoznala u Tel Avivu, prije nešto više od četiri godine, kada sam posjetila Izrael. Tada sam proučavala Kabalu, bilo je to oko godinu i pol nakon mog razvoda, s kojim nisam samo okončala prvi brak, već se i rastala od koncepta u kojem sam od rođenja rasla i okoline koja me do tada formirala. Da bi to čovjek postigao, mora biti spreman sagorjeti samog sebe - a to je izuzetno neugodan proces, ali svakako i vrijedan izazov.

AKTUAL: Da li se osjećate ponovno rođenom, i kako definirate ono što ste danas?

- Mene pokreće izvrsnost, vjerujem da se uvijek može biti bolji i postupati bolje. Napominjem da pod bolje ne mislim više, nego naprosto bolje. Smatram se građaninom svijeta, poštujem svoje korijene ali odavno ne osjećam da pripadam okruženju u kojem sam rasla. Susret s Ronom učinio je da nadem istonističenika, i lijepo nam je zajedno, izvrsno se razumijemo. Čim sam ga upoznala, osjećala sam da se razumijemo na nekoj dubl-

AKTUAL: Znači li to da ste preseljenjem u Ženevu lakše pronašli sebe?

- U Ženevi sam postala opuštenija, i shvatila da je moja unutarnja vedrina zarazna, da

BORNA RAJIĆ kaže da uživa nositi ono što je sama kreirala

AKTUAL: Odišete zadovoljstvom. Kako izgleda vaš pariški život?

- Zadovoljna sam. Svoja sam. Čvrsta u svojim uvjerenjima i sretna svojim životom. Naš pariški stan nije ni prevelik ni najluksuzniji, ali je ugodno eklektičan. Osim Rona i našeg zajedničkog sina Rafaela koji u listopadu navršava dvije godine, s nama žive i dva tri moja sina iz prvog braka, 14-godišnji Borna, 13-godišnji Luka i 11-godišnji Fran. Sjajno se slažemo i lijepo nam je zajedno. Moji sinovi idu u američku školu, taj obrazovni sistem potiče u vama ono najbolje. Za svoje rezultate bore sami, ne zadiru od izlaganja svojih radova pred auditorijem u školi, tamo ih potiču na bolje, a ne na više.

AKTUAL: Da li danas, nakon što u rukama imate realizirane vlastite kreacije drugačije gledate na dizajnersku odjeću?

- I da i ne. Apsolutno uživam nositi ono što sam sama kreirala, i ovih se dana ne izvlačim iz svojih prvih modela. Ali oduvijek sam se odijevala raznoliko, svojim sam stylingom pričala neku priču. Nedavno su me u Parizu u

jednom restoranu oslovili sa "Monsieur" (gospodin). Taj sam se dan odjenula kao mali francuski umjetnik, imala sam odijelo i kravatu, a kosa mi je bila skupljena pod šeširom. Dobro smo se nasmiјali tom zgodom. ❀

dobne spekulacije da ste promijenili vjeru ili postali članicom neke udruge?

- Pripadam sebi i nikom drugom. Odgajana sam u katoličkoj vjeri, primjereno podneblju u kojem sam rasla, a danas živim svoja

RONA, S KOJIM ŽIVIM ČETIRI GODINE, SAM UPOZNALA U Tel Avivu kad sam posjetila Izrael dok sam proučavala Kabalu

nim partnerima za selektivnu distribuciju.

AKTUAL: Kreacije su vam živih boja, tako ste i našminkani - da li imate naglašenu sklonost vedrim tonovima?

- Rekla bih da je tako. Kad bolje razmislim, oduvijek imam problem s nošenjem crne odjeće. Nije da je nemam, ali je uvijek na neki način kombinirana tako da sugerira vedrinu.

AKTUAL: Viš je entuzijazam zarazan, očito je da ste ispunili jedan san?

- Sve čime sam se ikada bavila sam obavljala temeljito, i s entuzijazmom. Ujedno, kreiranje mi je omogućilo da ispunim neke želje svoje duše. Svi mi trebamo harmoniju, između ostalog i - rekla bih - ponajprije harmoniju između svoje nutrine i vanjštine. A moja je duša vedra, i smirena.

AKTUAL: Često spominjete duhovnost, istraživanje putova duha i duše, očito je to važan aspekt vašeg života?

- To je važan aspekt svakičijeg života. Ja sam dugo bila poslušna, cijenoći već samu činjenicu da su nisu moji roditelji, zbog čega sam samu sebe "posložila" tako da ništa ne uzimam zdravo za gotovo. Djetinjstvo sam, naime, provela uz njih jer su se moji roditelji razdvojili kad sam bila sasvim mala. Kasnije, također, nisam bila bunтовan tinejdžer, a bila sam i revan, rodoviti student. Uglavnom, dugo sam postupala tako da svojim postupcima usrećim prvenstveno druge. Odmali nakon studija sam se udala, rađala djecu i kad su počeli rasti, imala sam prvi put više

vremena da razmišljam o sebi i istražujem što mene usrećuje.

AKTUAL: Kako to povezujete s bivšim brakom i preseljenjem iz Hrvatske?

- Ja sam imala dobar brak i u njemu sve što se materijalno može poželjeti. Tim više sam se pitala čime nisam zadovoljna, i moram pošteno reći da mi je selidba iz Hrvatske značajno pomogla da shvatim sa čime sve nisam sretna u sredini u kojoj ne živim vlastitu priču nego sam dio nečije priče. Trebao mi je osjećaj da ja mogu biti ja.

AKTUAL: Znači li to da ste preseljenjem u Ženevu lakše pronašli sebe?

- U Ženevi sam postala opuštenija, i shvatila da je moja unutarnja vedrina zarazna, da